REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 216. Braşov, Luni-Marţi 2 (15) Octomvrie. 1907.

Marele duce Vladimir în România.

De câteva zile marele duce Vladimir al Rusiei este oaspele Regelui Carol şi al României. Astăzi petrece în castelul dela Sinaia. El e însoţit de soţia sa, marea ducesă şi de fiii săi. Marele duce Vladimir, e unchiul Ţarului Nicolae al II-lea, fratele ţarului răposat Alexandru al III-lea, şi a venit cu misiunea specială de a întoarce vizita ce a făcut-o Regele României Împăratului la Petersburg înainte cu câţiva ani. Era bătător la ochi că atâta timp această vizită n'a fost întoarsă nici de Ţarul, nici de un alt membru al familiei împărăteşti. Nu mai puţin ne-a fost surprins faptul, că Ţarul primind a fi naş la botezul principelui român Neculae, a trimes ca reprezentant al său pe prinţul Dolgoruki şi nu un mare duce.

De un timp încoace s'au mai schimbat împrejurările şi raporturile dintre curtea Ţarului şi curtea regală română au devenit mai prietinoase. La aceasta a contribuit mai cu seamă mersul politicei în Orient şi poziţia însemnată şi respectabilă ce-o ocupă azi România în chestiunile balcanice. Dovada cea mai elocuentă este rolul şi conlucrarea ce au avut'o regele Carol în conferenţele miniştrilor de externe al Austro-Ungariei şi al Rusiei zilele trecute la Viena. Odinioară nu era aşa, şi România, care în totdeauna a urmat o politică din cele mai corecte şi a fost un razim al liniştei şi ordinei în orientul european, fusese avertisată şi ea de către cabinetele din Petersburg şi Viena cu aceeaşi notă, care s'a trimis Greciei şi Bulgariei, cari state singure erau vinovate de a fi produs pe atunci turburări şi nesiguranţă, prejudiţioase intereselor păcii europene în peninsulă.

Astăzi se ţine seamă cu altă atenţiune la Petersburg de România şi de curtea ei regală, ear la prânzul de gală dat la palatul din Bucureşti marele duce Vladimir a putut să accentueze fără sfială amintirile de glorie comună a armatelor română şi rusească, amintiri ce i-lea redeşteptat călătoria sa în România şi să exprime speranţa, că vizita sa va contribui a strânge sentimentele „reciproce“ de amiciţie şi recunoştinţă între România şi Rusia.

Este un eveniment de mare însemnătate politică, care nu poate fi micşorată prin consideraţiunile la situaţiunea mai strâmtorată a Rusiei în urma războiului nenorocit cu Japonezii, şi a turburărilor şi mai nenorocite dinăuntrul imperiului său.

Ori cât de mult a suferit Rusia în urma acestor dezastre, ea rămâne tot împărăţia cea mare şi puternică, care fiind vecină cu mica Românie, este în interesul acesteia din urmă să caute a trăi în pace şi în bună prietinie cu ea. Dar, cum se prezentă pentru moment situaţiunea politică după conferinţele Regelui României cu miniştrii de externe Aehreuthal şi Isvolsky, Rusia însăşi caută astăzi sprijinul României în politica sa orientală, cu deosebire în acţiunea ce-o desfăşură în comun cu Austro-Ungaria pentru a ajunge la o soluţiune mai durabilă a chestiunei reformelor în Macedonia.

Este prin urmare vizita marelui duce Vladimir semnul unei bune întoarceri în situaţia politică a României, ceea ce însă nu dispensează pe Regele şi bărbaţii ei de stat conducători de a fi, şi în viitor ca şi 'n trecut, cu ochii în patru la tot ce se petrece în lumea mare şi între vecinii puternici şi dincolo de Dunăre.

Constituirea biroului dietei. — In şedinţa de Sâmbătă a dietei s'a constituit biroul pentru noua sesiune parlamentară. Vicepreşedinţi au fost aleşi deputaţii Stefan Rakovsky cu 124 voturi şi Navay cu 118, iar notari deputaţii Csizmadia, Hammersberg, Hencz, Popovici (croat), Raisz, Szentkiraly, Thoroczkay, Vertan şi Zlinszky. Majordom a fost ales dep. Leszkay. Deputaţii croaţi au votat cu bile albe, iar deputaţii naţionaşişti s'au abţinut dela votare.

Viitoarea şedinţă a dietei se va ţinea Miercuri.

Soartea şcoalelor româneşti în secolul al XX-lea.

I.

Anul 1907 a fost fatal pentru poporul român, din Ungaria. Dar, care an, nu a fost fatal, din şirul anilor de suferinţă?

1907 este unul din cei mai negrii ani pentru noi, căci în primăvara acestui an, s'a pus în lucrare o nouă campanie contra şcoalelor noastre. Deputaţii activişti ai românilor, au susţinut în dietă o luptă destul de înfocată; ei au suferit mult dela aceia, cari mai bine ar fi ascultat orice, numai ce au ascultat — să nu fi ascultat!

S'a sculat întreaga Românime şi a protestat, — însă proiectul de lege n'a rămas proiect, ci s'a făcut lege.

Românii — prin 1879, când s'a adus legea, ca în şcoalele poporale confesionale să se înveţe ungureşte, au cugetat, poate că aceasta va fi ultima lege în astă privinţă; au cugetat, poate, că cu aceasta lege se va pune limită ingerinţei celor de la cârmă în afacerile interne ale şcoalelor susţinute de popor?

Sed, alea jacta erat!...

Ei n'au ştiut, că aceste legi, sunt numai preludiul altor legi, mai grele, mai îngreunătoare pentru şcoala confesională... Ei n'au socotit, că natura, va să poată face în Ungaria şi salturi mortale, precum a făcut chiar cu legea nouă pentru şcoale din anul acesta, care asemenea poate să fiă numai un al doilea preludiu pentru alte legi, pentru altă lege?

Cei dela cârmă au adus legea. Ce să facem *acum* noi; ce să facă acum Românul; *cum, pe ce bază să stea*, în faţa acestei legi?...

Căci: Şcoala să ţi-o laşi, ar fi cea mai mare ruşine, şi tot trecutul poporului român de 18 secole s'ar îngropa în mormântul dispreţului şi al nedemnităţii; — ear şcoala să ţi-o susţini întru toate, după prescrisele legei nouă, e greu; e prea greu, pentru un popor sărac, pentru sătuleţe mici fără fonduri, fără avere. E greu, prea greu, să o susţini cu sat sărac şi cu oameni săraci.

Din două rele, — vei alege pe cel mai mare şi mai jignitor, — sau vei alege pe cel mai mic — şi mai suportabil?

Să'ţi laşi şcoala, cu care ai trăit zeci de ani; — şcoala, o tradiţiune naţională şi o pepinieră pentru edemţiunea slujitorilor altarului; — şcoala, un leagăn şi o mamelă pentru pruncii, cari vreau să fiă şi ei, ce au fost tata şi mama lor; — şcoala, strugurul viiei româneşti: O, par'că e imposibil! — Şi chiar şi renegaţii ar tresări, când aceasta supoziţiune ar deveni faptă!

Să o susţini mai departe, să arăţi că poporul român, trece la ordinea zilei peste toate evenimentele furtonoase, — că el tot el e, — şi tot el rămâne *oriunde* şi *oricând*. O, aceasta ar fi răul cel mai mic; — ci greu este să stai pe lângă el, greu este să-l poţi înfrunta, mai cu seamă în timpul prezent, care timp ne-a aflat nepreparaţi, neorganizaţi; săraci, fără fonduri, fără avere, fără popor rustic, cult şi deşteptat.

Şi apoi iarăşi, din *nedeşteptarea poporului ţăran*, — sinistra consecuenţă: «*El nu poate fi, decât ceea ce este!*» Şi în acest stadiu, el e în stare să facă multe nărozii, atunci când i se cere să plătească la popă şi la învăţător, mai mult decât poate da, ori decât vrea să dea.

De unde, «*în situaţiunea prezentă*»:

Cum mai putem noi sta în faţa poporului, — când pe terenul, să zicem de salarizare învăţătoresc, natura şi-a făcut salturile sale; când: — dela 150 fl. ori 200 fl. cu cari *în genere* se plătiau învăţătorii până pe la anii 1890 şi cari învăţători, încă ştiau să înveţe destul de bine, mai cu seamă veteranii din şcoala lui Petri, câţi adică mai erau în viaţă; apoi cei din şcoala lui Pop Ştefan şi Solomon-Munteanu dela Blaj; cei din şcoala lui Popescu dela Sibiu şi cei din şcoala lui Borgovanu dela Gherla, — s'a urcat salariul la 300 fl. *plus*, cvincvenalul de 50 fl., — un ce îngreunător pentru bieţii români — ţărani din sătuleţe cu câte 50 familii, ori 300 suflete.

Şi astăzi?

Cum să stăm *astăzi*, cum mai putem noi sta astăzi în faţa poporului, predicându-i şi perorându-i să-şi susţină şcoala, când legea nouă prevede pentru învăţătorul confesional de două ori atâta dania, atâta leafă din chimirul bietului om din *misera plebs contribuens?*

Da, căci ministrul a voit să aibă plată bună aceşti »*pioneri de cultură*«, precum i-a numit el pe învăţătorii din Ungaria..

Cum vom mai sta astăzi în faţa poporului; cum se poate lua acest popor cu buna şi să-l încurajăm, — când, după cum se ştie, mulţi învăţători chiar jubilează din aceasta cauză şi văd o auroră de aur zâmbitoare sorţii lor, cari poate ar vrea ca şcoala lor confesională să devină de stat şi ei dimpreună cu acea şcoală să devină învăţători de stat?

Este trist adevăr acesta; dar în timpuri triste adevărurile triste, trebue să se spună!

Cum vom putea să ţinem astăzi pe popor lângă şcoala sa, când el are în vecinătate şi la îndemână atâtea şcoli de stat, la cari trimiţându-şi copiii, n'are să plătească nimic? Şi nu puţină putere îţi trebue, ca să poţi reţinea pe cineva de a primi un dar ce i-se face.

Este deci grea, de tot grea cererea, ce l'a ajuns azi pe poporul român în viaţa sa şcolastică; şi e prea penibilă situaţiunea, în care se află situaţiunea agravată prin legea nouă şcolastică, care să nu credeţi că e productul anului acestuia, — ea 'şi are sorgintea în vremile de mai 'nainte, cu mult; şi a început a se naşte în anii 1848, când se striga: »*Minden ember legyen ember és magyar!*«

De ce şi din cari cauze acea idee de lege, nu şi-a putut ajunge stadiul pubertăţii până acum — o ştie fiecare foarte bine!

Şi l'a ajuns tocmai la începutul secolului al XX-lea!!!

Ce joc al timpului, ce ironie a sorţii!!!

II.

Inteligenţa noastră, câtă o avem, nu va ajunge nici-odată să-şi facă o idee adevărată despre tabloul românismului rustic dela sate. Ea aşteaptă mult dela poporul ţăran, care în timpii trecuţi abia a putut să plătească o leafă de 200—300 fl. învăţătorului, pe când această plată a fost în stare totuşi să-o dee.

Adecă poporul ţăran, îndârjit şi sub influinţa neştiinţei, n'a dat nici ceea ce a putut. Cum pentru Dumnezeu va da el acum, ceea-ce nu poate să dee şi în multe locuri îi este în adevăr absolut cu neputinţă? Va să zică, epilogul şi corolariul este, că poporul nostru ţăran în genere a privit şcoala de o sarcină, care în alte împrejurări i-a fost uşoară de purtat, ear *acum* este pentru dânsul *o cruce grea*, crucea cea mai grea!

Va suì el cu această cruce muntele Golgotha şi în caz, că n'ar putea să o ducă, i-va veni în cale vre-un Simon Cireneul, care să-i ducă baremi câtva timp crucea şi balastul, ce-l apasă?

Lumea română, ori cum şi cum, e dedată — un păcat vechiu — a se lăsa, între altele, în mâna sorţii:

— dar, mă las în mâna sorţii
-- ce-a vrea bunul Dumnezeu!

şi a nu fi scrupuloasă faţă cu relele prezintelui — sarcofagul viitorului...

Avem şi noi, mai multe şi varii Instituţiuni şi Asociaţiuni. N'avem însă Asociaţiuni pentru fibrele şi nervii poporului, care constitue românismul. N'avem Asociaţiuni pentru sate, sau cum le-ar zice Nemţii »*ţărăneşti*«, care să aibă de a face numai cu trebile ori elementele directe şi inmediate, ce sunt în sânul lui; cu şcoala, biserica şi educaţiunea sa etică şi naţională. Nu avem fonduri religionare şi nu avem fonduri şcolastice,

N'avem şi n'am făcut nimica în trecut pentru viitorul şcoalelor. Am ţinut tot mereu poporul nostru de isvor nesecat, de lada lui Midas şi a lui Lucul, din care să tot scoată şi să-şi plătească dascălii şi preoţii, cari în present incearcă şi ei o luptă pentru existenţă destul de amară.

N'avem şi n'am făcut nimica, căci farii românismului şi capii şcoalelor şi ai bisericelor, au uitat prea lesne de ceeace a zis Simeon Bărnuţiu în 3 (15) Maiu la Blaj; — au uitat, că a devenit faptă uniunea adecă *fuziunea* Ardealului cu Ungaria, prin ce s'a aflat cuiul lui Archimede, ca să se poată face aceea, ce *s'a dorit mai 'nainte*, şi ce astăzi se şi face.

Şi acuma? *Et nunc?* Stăm şi ne căim, dacă am fost optimişti, dacă n'am învăţat istorie; dacă n'am cunoscut mai bine ţara şi lumea.

Din contră, având la îndemână, strânsă comoara din zile bune pentru zile negre am răspunde primejdiei cu adagiul creştin,: »*Quod bene vertat mitissimus Deus!*« Ear poporului i-am zice în ton imperial: »*I bone, quo virtus tua et natura te vocat!*«

Mai marii bisericilor şi ai şcoalelor, consistoriile eparhiale, fiind şi ele ori cum şi cum o vlăstare a lumii psichice româneşti, ce să facă alta, decât să se supună

şi ele evoluţiunei şi undulaţiunii universale şi asemenea să treacă la ordinea zilei preste toţi şi preste toate; ear înaltul minister de colo dela Budapesta să se poată oferi apoi bun bucuros ca izvor de ajutorinţă pentru omul lipsit. ...Ministrul, vedeţi, ajută pe popor la salar — dând aşa zisul *ajutor de stat*; el ajută şi preoţimea gr. or. cu congruă intregitoare şi pe preoţii gr. cat. cu ajutoare, cari le capătă, se înţelege, *cei avuţi,* cu parochii mari şi bune şi cu brâne roşii — meritaţi de patrie şi naţiune, — ear nu cei săraci şi cu copii mulţi şi cu sate de câte 3—400 de suflete?!

Ce se mai faci, ce se mai începi şi aici? Mai marii eparchiilor nu pot dispune de banii altuia, Ei dau din umeri cu durere — şi apoi toate trec ca să se ducă şi se duc ca se mai vină!

Capete cine va putea — cine nu, mai şi rabde! Căci: »*A răbda e soartea mea*«, zice şi poetul.

Baremi de n'ar fi scris Cicerone, nici odată: — *O! tempora, o, mores!*«

Să ne întoarcem, la ce avem să ne întoarcem!

Din cele ce sulevasem până acuma, în meritul problemei şi a cestiunei de esistenţă a şcoalei noastre confesionale, ar urma ca lege logică, că e anevoie pentru viitor a statori soartea şi viaţa şcoalelor, şi pentru cei chemaţi se impune un lucru titanic.

Contrară lucrărei sau mişcării este în mechanică inerţia. Inerţia este începutul morţii şi când ai începutul, ai lucrul mai deplin, ai moartea deplină!

Şi cu toate acestea, legea umană, legea şi dreptul ginţilor ne impune, în mod fatal, şi chiar mechanic, (deşi noi poate am mai preferi ticna şi comoditatea) »*conservarea noastră naţională*«. Ni-e poate am ciudă pe acea lege şi nu am vrea să fie; înzadar însă, dacă Firea, Natura — şi Dumnezeul ginţilor au dat'o!?

Ce să-i faci, caută să-o împlineşti.

Va împlini-o, i-va da ascultare şi Românul acum, în aceste timpuri grele, *pre cum*, după zisa lui Bonfiniu, el i-a dat ajutarea şi în alte vremi când: »*Non tantum pro vitae, quantum pro linquae incolumitate certasse videatur!*?«

Va sta massa cea mare şi compactă de Români nepăsătoare? Vor să stea aproape patru milioane de Români în nepasare, ca să omoare de odată, aceea ce au avut — aceea ce până acum au conservat?

Ne-ar compătimi lumea, ne-ar deplânge rassa latină şi ne ar blăstăma fraţii noştri din alte ţări!...

(se continuă.)

Chestiunea votului universal în dieta ungară.

In şedinţa de Sâmbătă a dietei deputatul socialist *Mezőfi* şi-a desvoltat interpelarea anunţată în chestiunea votului universal. In decursul expunerilor sale, des întrerupte de deputaţii koşutişti, interpelantul arată, că poporul a devenit impacient, deoarece proiectul de lege privitor la votul universal, deşi a fost anunţat în discursul tronului ca cel mai urgent proiect de-a fi desbătut şi votat, nici până astăzi, după aproape doi ani de zile, n'a ajuns pe biroul camerei. Ni-s'a spus, zice Mezőfii că trebue culese datele necesare pentru elaborarea acestui proiect. Ştim însă cu toţii, că datele aceste au fost culese deja de miniştri Tisza şi Kristoffy, prin urmare n'a fost de lipsă ca datele aceste să se strângă şi pentru a treia oară. Mezőfi constată apoi, că dreptul electoral al Ungariei este dintre toate statele europene cel mai nefavorabil şi cel mai redus. Face apoi amintire de ştirea publicată prin ziare, că ministrul Andrassy, cu ocaziunea unei audienţe, ar fi căutat să influinţeze pe Maj. Sa, ca să renunţe la votul universal, iar Maj. Sa să-i fi răspuns că nu poate să facă aceasta, fiindcă s'ar blama în faţa Europei. Intreabă dacă e adevărată aceasta ştire. In fine interpelează guvernul, dacă are intenţiunea să presente acest proiect şi, dacă da, fi-va acest proiect astfel elaborat, ca să fie de fapt un vot universal şi egal pentru toţi cetăţenii deopotrivă, şi când va fi presentat acest proiect'?

Răspunsul şi declaraţiile lui Andrassy.

Ministrul de interne se miră, că interpelantul îi adresează o întrebare ca cea dintâi, căci nu e dedat ca să i-se tragă la îndoială cuvintele. Poate fi pe deplin liniştit, că ne vom îndeplini promisiunea noastră dată solemnel şi 'n public.

La întrebarea a doua dacă e aplicat a da spre liniştirea »revoltatei« opiniuni publice deslușiri amănunţite, răspunde că azi nu e aplicat la aceasta. Amănuntele nu s'au discutat nici măcar în sânul cabinetului. Sperează însă că aceasta va putea-o face în timpul cel mai scurt.

Am mai spus odată, zice, că datele statistice nu s'au fost făcut sub Tisza după cercuri, ci după municipii. Au trebuit să se pronunţe şi cercurile, ca să ştim ce efect face proiectul nostru asupra lor. De aceea a întârziat lucrarea. Andrassy continuă apoi aşa:

De altfel acest proiect de lege va fi poate cel mai important (viue aprobări). dintre toate câte s'au desbătut în anii ultimi (aprobări) Dela aceasta lege atârnă întregul viitor al Ungariei (viue aprobări). Să nu te miri dar că proced conştienţios («Eljenuri» şi aplause), ca bun maghiar care în această operă îşi pune în rizic numele său cinstit. Dela aceea cum se va rezolva aceasta problemă, atârnă dacă voi purta mai departe numele ce l'am moştenit, cu mândrie ori cu ruşine. Nu te mira deci că mă gândesc bine la toate înainte de a păşi cu proiectul meu de lege în faţa ţărei (viue aprobări). A face un pas pripit numai de aceea, fiindcă aşa numita mulţime este revoltată, ar fi o uşurinţă culpabilă (viue aprobări). De altfel aceste mulţimi revoltate nu sunt nici revoltate, nici mulţimi (viue aprobări şi mare ilaritate).

Ce a fost rezultatul celor întâmplate zilele acestea? Se vorbeşte că sute de mii s'au pus în mişcare. Aceasta însă nu e corect. S'a dovedit că numai 30.000 de lucrători au fost mobilizaţi în capitală (aşa e!) S'a mai vorbit de o generală încetare a muncei. Nici asta nu e corect, căci în cea mai mare parte a ţărei munca lucrătorilor n'a fost întreruptă (aşa e!) şi chiar în Budapesta multe fabrici au putut să lucreze neconturbat. Aceste masse revoltate nu sunt dar aşa de periculoase, pe cum le descrie onor. d. deputat.

Ce a zis interpelantul c'ar fi răspuns monarhul este o fabulă. Ministrul crede că domnul deputat s'a blamat însuşi, când a presupus că ceea ce a vorbit între patru ochi monarhul, s'ar fi dat publicităţei.

In fine repetă că reforma electorală o va prezenta cât se va putea mai curând parlamentului. Nu poate spune o dată anumită, căci n'atârnă numai dela el, când va fi gata proiectul.

Roagă să i se ia la cunoştinţă răspunsul, ceea ce s'a şi întâmplat.

Marele Duce Vladimir în România.

Vineri la orele 11 şi 10 m. a sosit în Bucureşti marele Duce Vladimir. A fost primit la gară de Regele şi Regina şi de Principii Moştenitori; d. preşedinte al consiliului cu d-nii miniştri, ministrul Rusiei cu personalul legaţiei, Mitropolitul primat cu înalţii prelaţi, corpul diplomatic, preşedinţii corpurilor legiuitoare, înalţii demnitari ai Statului şi ofiţerii generali, primarul cu consiliul comunal şi alte persoane de distincţie. Regele purta uniforma de ofiţer rus, comandant onorific al regimentului Vologda.

La gară, în salonul de recepţie s'au făcut prezentările persoanelor oficiale. De la gară Regina şi marea Ducesă au luat loc în prima trăsură, Regele şi marele Duce Vladimir în a doua trăsură, Principii moştenitori cu marele Duce Boris în a treia trăsură. Cortegiul a pornit în această ordine la palatul regal. Onorurile militare au fost date de garda palatului, în timp ce muzica militară intona Imnul Imperial rus.

După dejunul intim, ce s'a servit la ora 1 la palat, înalţii oaspeţi, însoţiţi de către Regele şi Regina, şi de Principii moştenitori, la orele 3 d. a., au plecat de la palat pe calea Rahovei şi strada 11 Iunie, în parcul Carol I dela Filaret, unde a fost expoziţia jubilară. D. ministru al domeniilor Anton Carp şi secretarul general al ministerului d. dr. Antipa, au primit pe oaspeţi la intrarea parcului. Regele a dat marelui Duce toate lămuririle asupra expoziţiunei, asupra diferitelor pavilioane.

La prânzul dat seara la palat, în onoarea marilor duci, s'au ridicat toasturi de către rege şi marele duce Vladimir. *Regele* a ridicat paharul în sănătatea ţarului şi a familiei sale, precum şi în sănătatea familiei marelui duce. Toată azistenţa a ascultat stând în picioare cuvintele regelui şi le-a salutat cu aplauze. Muzica a intonat imnul rusesc.

La aceste cuvinte ale regelui, marele duce *Vladimir* a răspuns în modul următor:

»Mulţumesc viu M. S. Regelui pentru cuvintele graţioase pe cari le-a rostit. In ceeace mă priveşte, sunt încântat că am revenit în România, ţara pe care o cunoşteam de vreme îndelungată, şi mulţumesc pentru primirea ce mi s'a făcut mie şi membrilor familiei mele. Această călătorie în România îmi rechiamă scumpe amintiri de glorie comună ale armatelor române şi rusă.«

»Sper că această vizită va contribui să strângă sentimentele de amiciţie şi recunoştinţă între România şi Rusia, sentimente ce sper că sunt şi vor rămâne mutuale!«

»Ridic paharul meu în sănătatea M. S. Regelui şi a M. S. Reginei, a familiei regale şi a României!«

Toastul a fost primit cu urale entuziaste. Muzica a cântat imnul român.

Sâmbătă la ora 10 jum. marele duce Vladimir, însoţit de regele, a făcut o vizită mitropolitului primat, la Mitropolie.

La ora 11 fără un sfert au venit la Mitropolie şi marele duce Boris cu prinţul Ferdinand, tot într'un automobil. Marele duce Boris era îmbrăcat în uniformă de ofiţer rus iar prinţul Ferdinand în acea de general de cavalerie. Vizita făcută mitropolitului a durat 20 minute, după care, însoţiţi de înaltul prelat au mers de au vizitat şi catedrala.

Dela Mitropolie, automobilul regal, în care se aflau regele şi marele duce, n'a mai urmat acelaş drum ca la sosire şi pe unde se luaseră măsuri de ordine. Pentru a arăta augustului oaspe de câtă siguranţă se poate bucura în mijlocul cetăţenilor capitalei, Regele a dat ordin ca automobilul să urmeze un alt itinerar. Pornind dela Mitropolie şi neavând altă escortă de cât automobilul prefectului înainte, şi un alt automobil, trăsura regală a pornit pe bulevardul Maria, a trecut podul de peste Dâmboviţa dela splaiul Brâncovenesc, a trecut prin piaţa Ghica prin mijlocul căruţelor şi a unei mulţimi enorme, a ieşit în strada Carol trecând prin piaţa de flori, prin str. Şelari, a trecut în str. Lipscani, str. Smârdan prin faţa catedralei ruseşti în construcţie, unde nu s'a oprit. In acelaş timp, marele duce Boris, împreună cu prinţul Ferdinand, într'un alt automobil, deschis, fără nici o escortă a vizitat oraşul.

La orele 11 jum. a avut loc dejunul de gală la legaţiunea rusă din calea Victoriei, oferit de d-na şi de d-nul de Giers ministrul plenipotenţiar al Rusiei.

La orele 1 şi jumătate, cu un tren special marii duci, împreună cu familia regală română şi princiară au părăsit capitala, ducându-se la Sinaia. Pe tot parcursul până la gară şi chiar la gară s'au luat acelaşi măsuri de ordine ca şi la sosire.

*

Bucureştii — scrie »Adevărul«, — de două zile a avut aspectul Petersburgului. Cetăţenii onorabili au primit ordinul poliţiei de a nu deschide ferestrele la trecerea şi preumblarea marelui duce rus prin capitală, străzile au fost ocupate milităreşte, întreg oraşul a fost străbătut de ridicule procesiuni de gardişti deghizaţi şi ori unde se aflau doui cetăţeni la un loc, se apropia un agent secret şi spiona... Ceeace însă a pus vârf la toate a fost de a se vedea că legaţia rusească n'a avut măcar încredere în toată această desfăşurare poliţienească şi neputând obţine ca o brigadă de poliţie rusească să înlocuiască cu totul poliţia noastră cu prilejul vizitei marelui duce rus, a obţinut totuşi ca poliţia noastră să fie condusă şi supravegheată de o echipă de spioni ruşi, în cap cu un spion rus în deobşte cunoscut, anume Mellas, care, sub ochii tuturora, urma automobilul marelui duce, într'un alt automobil alăturea de înalţi funcţionari ai poliţiei...

Un om politic făcea următoarea justă apreciare asupra modului cum a fost primit marele duce în Bucureşti:

— *L'am primit ruseşte, cu poliţie şi armată şi l'am preumblat româneşte în deplină libertate*

Cronica din afară.

Misiunea unui general englez în Rusia. Din Petersburg se anunţă că o parte din misiunea generalului englez Fransch la Petersburg este să pregătească vizita flotei engleze la Kronstadt. La Petersburg se află actualmente incognito şi generalul De Lamenais. Vizita generalilor străini preocupă mult cercurile oficiale. Generalul francez a făcut o vizită la ministerul de externe. Se crede că s'au tratat chestiuni cu privire la Rusia şi Balcani.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Teatru naţional în Bucureşti.

Intâia reprezentaţie teatrală în limba românească la 1819.

Sâmbătă se deschide stagiunea Teatrului Naţional din Bucureşti cu *Răzvan şi Vidra*, de Hasdeu. Find-că am socotit că ar fi interesant să se ştie în ce condiţii s'a deschis cea dintâiŭ stagiune românească în Bucureşti — la 1819 — am cules următoarele note:

Această reprezentaţie s'a dat prin stăruinţele patrioţilor români ca Iancu Văcărescu, I. Eliade şi alţii, cari ardeau de dorinţa de a auzi pe scenă limba românească, nu tot cea greacă. Ei mai voiau să probeze Grecilor, cari jucau piese teatrale în limba lor în Bucureşti, că şi Românii sunt o naţiune şi au o limbă a lor frumoasă şi bogată.

Teatrul, pe scena căruia s'a dat reprezentaţia, era improvizat de prinţesa Ralu Caragea, inteligenta şi zvăpăiata copilă a fostului domn Caragea, şi în el se jucase de către tineri Greci mai nainte.

Acest Teatru se mai numea şi *Sala de Club de la Cismeaua Roşie*, de pe Podul Mogoşoaei, sală prefăcută în teatru prin dărâmarea a doui pereţi din interior. Lungimea sălei era de optsprezece stânjeni pe nouă stânjeni şi cinci palme de lărgime. Avea trei rânduri de loji îmbrăcate cu postav roşu şi perdele de chembrică cu ciucuri albi. La rândul întâiŭ, în dreapta, se afla o mare sofă turcească de catifea roşie pentru Măria Sa vodă, iar în parter patrusprezece rânduri de bănci de scânduri îmbrăcate cu postav roşu. Intre scenă, mai înaltă cu şase palme, şi privitori, steteau muzicanţii. Cortina înfăţişa chipul lui Apolon cu lira în mână. Toată sala avea o formă ovală şi nu se vedea nici o ornamentare. De jur împrejur sfeşnice de tinichea cu lumânări de său, asemenea şi pe scenă.

Intre acte doi ţigani îmbrăcaţi în roşu luau cu mucări de madem, mucul lumânărilor, care creştea pra mare. In zilele când Vodă făcea cinste teatrului şi venea la reprezentaţie, luminările erau de ceară. Toată lumea atunci la sosirea lui Vodă se ridica în picioare şi striga de trei ori: »Trăiască Măria Sa!«

Lojile din rândul de la mijloc erau pentru boerii cei mai mari, pentru protipendadă, pentru consulii puterilor streine şi obrazele deosebite, şi costau un galben pe seară. Celelalte, de zece lei pe seară, erau pentru toată lumea. Un stal costa trei lei. Afişul reprezentaţiilor româneşti s'a tipărit la tipografia dela Cişmeaua Mavrogheni a Stolnicului Clinceanu, a doctorului Caracaş şi a slugerului Topliceanu, tipografie care avea şi litere greceşti şi tipărise mai înainte afişele reprezentaţiilor în limba greacă. La teatru se observau întotdeauna boieri mari, consuli străini şi mulţimea, poporul.

Tinerii Români, cari învăţau la şcoala românească, geloşi şi ei de streinii, cari reuşiau să înfiinţeze în ţeară la noi un aşezământ de cea mai înaltă folosinţă pentru cultura obştei, şi conduşi de Eliade, I. Văcărescu şi alţii, aleseră pe câţiva dintre ei, cari aveau mai multă aplecare firească pentru scenă şi aceştia se puseră pe lucru.

In scurtă vreme — având de sufler şi regizor pe I. Eliade Rădulescu — izbutiră să înveţe frumoasa tragedie a lui Euripide: Hecuba, tradusă în româneşte de către A. Nănescu.

Cea dintâiu reprezentaţie în Bucureşti în limba română se dete cu *Hecuba*, în care avură roluri şi Nănescu cu Eliade. Acesta din urmă, tânăr de şaptesprezece ani pe atunci, frumos, fără pic de mustaţă, jucă rol de femeie, rol travestit, chiar rolul *Hecubei*.

Marele Logofăt Iancu Văcărescul, poetul, cu prilejul acestei reprezentaţii, adecă cu prilejul deschiderii Teatrului Naţional întâiaşi dată la noi, a făcut un *Prolog* in versuri întitulat: Saturn.

Zeul Timpului înainta pe scenă având o seceră într'o mână şi un ceasornic de cele cu nisip într'alta. El părea că vesteşte ceva. Din partea din fund a teatrului se cobora asemenea şi *Astrea*, zeiţa Dreptăţii, zeiţă care după Virgiliu a fugit din lume şi trăieşte pe câmpii cu muncitorii. Astrea avea în mână cornul îmbelşugării, din dare se revărsau toate fericirile asupra »Binevoitorilor Patrioţi Români«.

Saturn a zis atunci, cu glas tare, aceste versuri ale lui Văcărescul:

Nici anii mei cei grămădiţi,
Nici secerea 'mi tăioasă,
Nu facă ca să vă zmintiţi
Petrecerea frumoasă,

Eu viu la voi cu câte dau
Plăceri, învăţătură;

Arbitragiul obligator în conflicte. Prima comisiune a conferenţei din Haga, a admis cu 40 voturi şi 4 abţineri ale Statelor-Unite, Japoniei, Turciei şi republicei Haiti, o rezoluţiune recunoscând principiul arbitragiului obligatoriu şi constatând că anumite conflicte sunt de natură a fi rezolvite de arbitragiul obligatoriu.

Din Maroc. Ziarul »Petit Parisien« spune că ministrul de externe, d. Pichon, intervievat, a declarat că situaţiuna în Maroc este excelentă şi că întrevederea din Rabat s'a produs în condiţiuni extrem de favorabile, dând deplină încredere în viitor. Ziarul »Le Temps« spune, că în urma unei hotărîri a guvernului, amiralul Aube a primit ordin să plece din apele marocane spre a se înapoia în Franţa.

STIRILE ZILEI.

— 1 Octomvrie v.

Starea sănătăţei Maj. Sale Monarhului. Ziarul »Fremdenblatt« comunică în numărul său de eri, că starea împăratului pe ziua de Sâmbătă nu s'a schimbat în mod esenţial. Impăratul a primit câţiva înalţi demnitari, abţinându-se de a vorbi, şi a rămas până la orele 5 în cabinetul său de lucru. In urmă a cinat, având numai puţin apetit. Ca şi în celelalte zile la orele 7 p. m. medicii Neusser şi Kerzl au vizitat pe împărat. S'a constatat un catar; temperatura nu a cedat până seara. Tusa s'a împuţinat, prin urmare starea s'a îmbunătăţit puţin. O altă telegramă din Viena anunţă că din fericire ştirile îngrijitoare răspândite asupra sănătăţei împăratului s'au dovedit neîntemeiate. Pare neîndoelnic însă, că starea împăratului cere cruţare şi îngrijiri serioase. In această privinţă medicii au luat toate măsurile şi îşi împlinesc datoria în mod conştienţios supraveghind şi îngrijind de aproape pe bolnav, dovadă că boala e de natură serioasă. Pericolul nu stă de altfel în caracterul boalei, ci în vârsta înaintată a Monarchului. Până acum, boala îşi urmează cursul ei normal. Impăratul a petrecut bine noaptea, deşi somnul i-a fost de câteva ori turburat de o tusă puternică. Se poate spune însă că a petrecut noaptea de Sâmbătă mai bine ca cea precedentă. Dimineaţa a avut temperatura 37.2 grade. După dejun împăratul a intrat în camera lui de lucru, unde a rezolvit hârtiile primite.

»N. Fr. Presse« primeşte următoarele nformaţiuni:

Boala împăratului e declarată de *influenţă bronchită*, care s'a dosvoltat dintr'un catarh în gât. Acesta s'a manifestat prin mare răguşală, care acuma a dispărut făcând loc însă unei tuse acute. Impăratul face inhalaţiuni şi gargariseşte. Din timp în timp capătă câte ceva ce promovează soluţiunea catarului şi uşurează expectoriaţiunea. I-s'au dat şi mijloace pentru potolirea frigurilor şi a durerei de cap ce o simţia din când în când, mai ales la frunte şi la tâmple. Monarhul a luat până acuma hrană îndestulitoare. La dejun mânâncă puţină carne albă cu legume şi compot. Din când în când i se dă şi puţin vin.

Profesorul Dr. Neusser cercetând cu deamănuntul pe înaltul paţient a aflat că inima e în ordine şi că digestiunea şi activitatea rinichilor e bună, simptome de arterioscleroză n'a aflat. Sâmbătă sara împăratul n'avea mai de loc friguri aşa că medicii cred delăturat pericolul unei aprinderi de plumâni.

Şedinţa Academiei Române. Academia Română a ţinut Vineri după prânz o şedinţă publică sub preşedinta d lui Anghel Saligny, preşedintele Academiei. D l profestor Gr. Tocilescu a adus elogii memoriei regretatului savant Haşdeu. D-l profesor Erbiceanu a anunţat că oferă Academiei mai multe manuscrise vechi de preţ. Apoi prof. A. D. Xenopol a ţinut o conferinţă istorică despre rivalitatea dintre Dăneşti şi Drăculeşti spre a ajunge la domnia ţărei. Cu această ocazie, d-l Xenopol a vorbit şi de luptele lui Vlad Ţepeş contra Turcilor, şi, bazat pe documente emanate din diferite isvoare şi deci irefutabile, arată victoriile repurtate de Domnul român. D-l Xenopol şi-a întrerupt conferinţa la orele 6 jum., anunţând că o va continua intr'o şedinţă viitoare.

Deputaţie năsăudeană la ministrul Apponyi. Cetim în »Rev. Bistr.«: Membrii deputaţiei, aleasă de adunarea fondurilor din Năsăud în chestiunea îndreptăţirei la fondul de stipendii, s'au prezentat Miercuri în 9 Octomvrie în audienţă la ministrul instrucţiunei Apponyi şi au solicitat rezolvarea chestiunei şi i-au prezentat încă un memorand întregitor. In deputaţie au luat parte d-nii: Dr. D. Ciuta, Gavril Scridon, Ciril Deac, Dr. Dionisiu Loginu, Dr. Vasile Pahone, Dr. Victor Onişor, Ion Păcurariu şi Ion Ghetie. Deputaţia a fost prezentată de d-l deputat Ion Ciocan, iar cuvântarea către ministru a ţinut'o d-l Ciuta. Ministrul în răspunsul dat a declarat, că a studiat foarte temeinic chestiunea şi şi-a făcut convingerea, că în afacerea îndreptăţirei la fondul de stipendii stăm faţă cu *res judicata*, când, după lungi petractări, Majestatea Sa a aprobat statutele de acum pe timpul când era ministru Csáky. Clausula de aprobare a instrumentului fundaţional înseamnă că chestiunile normate se vor pertracta mai departe, fără însă a fi rezolvate (?). A promis, că va studia memorandul întregitor prezentat şi a accentuat între altele, că fondul de montur a dat numai o mică parte din fondul de stipendii.

Proces de pressă. Procuratura a pus la cale un nou proces de pressă în contra »Revistei Bistriţei«, pentru articolul din Nr. 23 din 29 Iunie a. c. »Calea cea mai bună«.

Achitarea fostului deputat Iehlicska. Vineri s'a pertractat la tribunalul din Nyitra procesul fostului deputat Iehlicska, care era acuzat de transgresiune şi agitaţie. Iehlicska în 17 Maiu la alegerea de deputat din Verbo a ţinut o vorbire, în care Ungurii au pretins că a agitat contra naţiei maghiare. Acuzatul a negat că ar fi folosit expresii ofenzătoare la adresa naţiei maghiare spunând că în ziua aceea nici n'a fost în Verbo. Spre dovedirea acestora a adus şi martori. Contra acestora cârciumarul din Verbo şi alţi trei martori au susţinut că l'au văzut în ziua aceea în Verbo. In urma martorilor a fost ascultat actul de acuză şi vorbirea de apărare, şi tribunalul văzând contraziceri în fasionările martorilor, n'a găsit acuza dovedită şi aşa l'a achitat pe Iehlicska.

Despre o mare nenorocire ne vine vestea din Lipova. Joi seara s'a dat o mare petrecere la via protopopului Hamsea din Lipova, unde erau întruniţi vre-o 30 oaspeţi. In mijlocul petrecerei vesele protopopul Hamsea scoase un revolver şi într'un moment de glumă îi dădu foc sub masă. Din nenorocire cartuşa din revolver era cu glonţ, ear glonţul, în loc să pătrundă în pământ, a pătruns d-nei Putici, soţiei d-lui învăţător Putici din Lipova, în pântece. Rana pricinuită de glonţ a fost atât de gravă, încât d-na Putici a încetat din viaţă Sâmbătă. Ştirea aceasta a produs, de sine înţeles, pretutindeni o profundă emoţiune. Cazul se ancheteazâ din partea judecătoriei.

Condamnare pentru înaltă trădare. Tribunalul din Lipsca a condamnat pentru înaltă trădare pe advocatul socialist Liebknecht, la 1 an şi 6 luni închisoare.

Concertul Kocian. Ni se comunică că în bogatul program al concertului Kocian, care se va da mâne seara în sala Redutei, mai sunt luate încă următoarele piese: Hymne au Printemps (compoziţie proprie), Godard: Berceuse şi Bazzini: La ronde des Lutins.

Alunecarea unui munte. Din Aubenas (Franţa) se anunţă: Un munte, ce se afla răzimat de un platou vulcanic, s'a pus în mişcare târând în drumul său 200 metrii de şosea naţională. Două poduri au fost distruse, aproape un milion metrii cubi de pământ este actualmente în mişcare. In 26 ore muntele a percurs 900 metrii şi continuă a înainta lunecând cu o iuţeală de 40 metrii pe oră. Cauza acestui fenomen se explică prin infiltrarea apelor.

Inelele lui Saturn nu se văd. D. Heinrich Iaschke, asistent la observatorul astronomic din Viena, scrie în »Die Zeit« că Saturn se poate vedea acuma fără inel. La 1610 Galilei privind această planetă cu telescopul ce construise, văzu că are pe lângă el două bombiţe mici, cari îl însoţeau. Intr'un telescop, care măreşte mai puţin de treizeci de ori, Saturn se vede lungăreţ, ca o maslină. După jum. de an însă, cei doi înşoţitori pieriseră! Huyghens a descoperit în 1655 că 'n jurul planetei se afla un inel, nelipit de ea. Mai departe s'a dovedit că inelul e alcătuit din un număr foarte mare de corpuri izolate, cari se învârtesc în jurul planetei principale, formând mai multe inele. Acest inel însă une-ori nu se vede de loc, de pildă când e întors cu muchea spre soare sau când e cu ea spre pământ, sau când e spre noi partea lui neluminată de soare, etc. Din 14 jum. ani în 14 jum. nu se vede de loc Inelul şi anume când se află în constelaţia Peştilor sau a Leului. Anul acesta la 12 Aprilie, pământul s'a aflat în planul inelului, de aceea nu s'a mai putut vedea. După ce a eşit din ea, tot nu s'a putut vedea, fiindcă partea cea mai întunecoasă se afla spre noi. La 26 Iulie începu a se vedea, dar la 9 Oct. pământul a trecut de partea cealaltă şi inelul nu se va mai vedea până la 7 Ianuarie 1908. După aceea se va vedea 14 ani.

Ravagiile foametei în Canada. Pasagerii sosiţi la Newyork din nordul Canadei povestesc lucruri îngrozitoare asupra foametei ce bântue acolo. Populaţia din nordul Canadei e cu desăvârşire lipsită de mijloace de hrană şi chinuiţi de foame oamenii au ajuns să se mânce unii pe alţii. Un tînăr povesteşte, că un unchiu al său a ucis un cetăţean pe care l'a mâncat apoi cu familia sa. O femeie înebunită de foame şi-a fript doi copii şi i-a mâncat. Foametea continuă să facă ravagii de nedescris în populaţie.

Eroizmul unui ciung. Se anunţă din Newyork: Acum câteva zile, cunoscutul inventator Hudson Maxim a scăpat de la înec două femei tinere, cu toate că n'are decât o mână. Cele două femei se scăldau în lacul Hopatcong, când de-odată una din ele se scufundă. Pretina ei voia să-i dea ajutor, dar fu trasă şi ea la fund de cea care se îneca. Maxim chemă în ajutor pe mai mulţi vâslaşi, dar acestia nu-l băgară în seamă şi-şi căutară de drum mai departe. Atunci ciungul sări, îmbrăcat cum era, în apă şi isbuti să scoată la ţărm pe cele două femei, dintre cari una îşi pierduse cunoştinţa. Maxim însuşi fu aşa de istovit în urma sforţărilor făcute încât leşină când a ajuns la ţărm.

ULTIME STIRI.

Viena, 14 Octomvrie. Regele a petrecut noaptea trecută bine. Astăzi dimineaţa pe la orele 8 Maj. Sa a fost cuprins de frigurì uşoare. Catarul e în decreştere şi tusa a scăzut. Temperatura corpului a început pe la prânz să crească. Starea generală e dealtfel mulţămitoare.

Viena, 14 Octomvrie. Eri dimineaţa la orele 10 a avut loc la ministerul de externe o conferinţă sub preşedinţa baronului Aehrenthal, pentru a se mai discuta diverse chestiuni cu privire la compromis. Au luat parte ambii primi miniştri, baronul Beck şi Wekerle cu secretarii lor.

Viena, 14 Octomvrie. Impiegaţii dela gara de nord-vest au abandonat resistenţa pasivă.

Budapesta, 14 Oct. Ziarul „Pester Lloyd“ publică o convorbire cu exarchul bulgar monseniorul Ioseph, cu privire la situaţia în Macedonia. Exarchul a făcut declaraţii cu totul pesimiste asupra viitorului acţiunei reformelor, pe cari le urmăresc marile puteri în Macedonia. El menţine punctul de vedere bulgar că fără autonomie şi un guvernator general creştin european, îmbunătăţirea situaţiei în Macedonia e imposibilă. După părerea lui, Turcia nu refuză colaborarea ei în mod oficial, deşi nu doreşte şi nu poate dori ca biroucraţia turcă să fie scoasă din situaţia ei în Macedonia. Poporul musulman însă refuză acest sprijin şi nu poate vedea cu ochi buni intenţia marilor puteri de oarece sub regimul reformelor şi al unei administraţii nepărtinitoare suveranitatea lui devine imposibilă. Aşa stând lucrurile, e imposibil ca Turcia să primească cu amiciţie acţiunea de reforme intreprinsă de marile puteri. După cum reese din declaraţiile exarchului precum şi din acelea făcute de un conducător bulgar, grecii şi bulgarii se acuză unii pe alţii că abuzează de numele bisericii în scopuri politice. Din toate un lucru se poate stabili cu preciziune: că luptele în Macedonia au caracter politic naţional şi că atît poporul grec cât şi cel bulgar urmăresc scopuri agresive.

Petersburg, 14 Octomvrie. „Nowoje Wremja“ află din Persia, că drumurile sunt bântuite de hoţi şi ucigaşi. Comerţul stagnează cu desăvârşire. Turburările se întind.

Bibliografie.

A apărut: *I. C. Panţu*: Ştiinţa conturilor sau contabilitatea în partidă duplă, un volum de I—VIII+323 pagini octav mare.

Se recomandă membrilor din direcţiunea băncilor, celor ce au să facă revizii şi control la socoteli, celor ce administrează averi sau poartă socoteli publice sau private, contabililor de specialitate şi tuturor cari au daraveri comerciale. — Se poate procura direct dela *librăria editoare Ioan I. Ciurcu*, Braşov, *la tipografia şi librăria A. Mureşianu*, cu *preţul de patru coroane*, precum şi la celelalte librării din patrie.

„Compassul Românesc“ de *N. P. Petrescu* partea I. şi II. care conţine şi legea comercială. Se poate procura prin librăria A Mureşianu, Braşov. Preţul ambelor tomuri 3 cor. plus 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Domnii abonaţi ai fóiei nóstre, cari nu şi-au reînoit încă abonamentul sunt rugaţi a-l reînoi cât mai curând ca se nu li se întrerupă regulata espedare a diarului.

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Vesel voiu tot cu voi să stau,
Incât să spui n'am gură.

Cum mă vedeţi unchiaş bătrân,
Nimica nu mă 'ntrece:
Eu sunt al bunelor stăpân,
Eu răul fac de trece.

M'aşez aici, nu mai mă duc
Secerea 'mi lepădată, [1]
Ceasornicu 'ndreptat v'aduc
P'Astrea prea bogată:
Cu toate bunele acum,
Cu veac de aur vine;
Intâmpinaţi-o de pe drum
Precum vi se cuvine,

O Maică-Patrie aveţi,
Un duh de fraţi vă poarte;
Supuşi, unirei supuneţi
Puterea relei soarte!

Uniţi, vă înţelegeţi voi,
Cu de Români mărime,
La tot d'o glăsuire voi
L'a dragostii întregime.

V'am dat Teatru, vi-l păziţi
Ca un locaş de Muse;
Cu el curând veţi fi vestiţi,
Prin veşti departe duse.

In el năravuri îndreptaţi,
Daţi ascuţiri la minte;
Podoabe limbei voastre daţi
Cu Româneşti cuvinte.

In el curând sărbătoriţi,
Şi veseli Bacanale,
Şi'n veci la toate fericiţi:
Fiţi! eu găsesc cu cale!

După această reprezentaţie Văcărescul încurajă pe Erdeli ce-i mai zic şi Herdelius, tovarăşul şi prietenul lui Gh. Lazăr, ca să traducă *Avarul* de Molière. El într'adevăr traduse această piesă intitulând'o *Sgârcitul* şi ea fu jucată la teatrul românesc după ce se mai jucaseră înainte alte mici comedii.

In cele din urmă găsiră şi o damă pe Marghioala Bogdăneasca, care să joace roluri de femee, căci pân'atunci le jucau şi pe acestea tot bărbaţii, Bogdăneasca jucă în *Sgârcitul* pe Frosina, iar Nănescul pe Arpagon.

Alte piese nu se mai studiară din cauză că lipsea cu totul încurajarea şi n'aveau mijloace de luptă. Mai veneau apoi intrigile şi alte greutăţi. Graiul românesc încetă pe scenă deocamdată, ceeace făcu pe greci, a căror năvală era covârşitoare, să strige că românii nu's buni pentru nimic bun!

Sămânţa aruncată atunci de «Bunii Patrioţi Români» a dat roade însutite şi înmiite!

(«V. Naţională»). *D. Teleor.*

1) Când a pronunţat versul acesta a lepădat secerea din mână.

Nr. 11327/1907.

Publicație de licitație oficioasă.

În scop de a se încassa contribuțiile neplătite la vreme restanțele de dare, aruncuri, contribuțiune la fondul bolnavilor cercual precum și darea divină conform dispozițiilor §§-lor 67—74 din Art. Legi XLIV. din 1883 am ordonat a se ținea licitațiune publică pentru vânzarea obiectelor zălogite.

Locul ținerii licitațiunei:

In ziua I-a de licitație:	Ziua și oara:	In ziua a II-a de licitație:	Ziua și oara:
In Brassó **Piața Francisc Iosif** (Târgul mare, înaintea Depotului de pompieri)	**La 16 Octomvrie 1907**, dela 9 oare a. m. până la 5 oare p. m.	In Brassó **Piața Francisc Iosif** (Târgul mare, înaintea Depotului de pompieri)	**La 17 Octomvrie 1907**, dela 9 oare a. m. până la 6 oare p. m.

Descrierea obiectelor zălogite:

1. Mobile de casă . . . . în valoare de cor. 2500·— f.
2. Obiecte mărunte, service de bucate . „ „ „ „ 300·— „
3. Animale de casă (cai, boi, vaci, viței) „ „ „ „ 2500·— „
4. Clavir . . . . „ „ „ „ 900·— „
5. Calească, carĕ, carĕ de transport . . „ „ „ „ 900·— „
6. Hamuri de cai . . . . „ „ „ „ 300·— „
7. Ciasuri și icoane . . . . „ „ „ „ 100·— „
8. Mașină de sfredelit, ilcu ș. a. . . . „ „ „ „ 192 — „

Condițiile de licitație:

1. În ziua I-a de licitație se vor pune în vânzare toate obiectele zălogite, al căror preț nu trec peste 100 cor. vânzându-se în orice caz și sub prețul de estimare, dacă se vor oferi pe ele cel puțin $^3/_4$ din prețul de estimare.
2. La a II-a zi de licitație se vor vinde toate obiectele zălogite fără considerare, dacă se ofere pe ele chiar mai puțin ca $^3/_4$ parte din prețul de estimare, putând a le cumpăra acela, care a oferit mai mult.
3. Prețul de cumpărare are a se depune îndoit în bani gata.

Brassó, în 7 Octomvrie 1907.

(2025,3—3.) Oficiul de dare orășenesc.

W. Zl. 2325/907.

Publicațiune.

Casa și grădina a minorenilor **Wilhelm** și **Franz Niemandz**, situată în Brașov, Brașovul-vechiu, Strada de mijlc Nr. 44, întroduse în Cărțile funduare din Brașov 1011 Num. top. 1272, 1273 **se vinde** pe cale de licitațiune orală, și totodată pertractare de oferte în scris **Mercuri în 22 Ocrombre 1907, la 9 oare a. m.** în cancelaria oficiului orfanal orășenesc, Strada Porții nr. 63, etagiul II. celor ce vor oferi mai mult.

Oferte în scris timbrate cu timbru de 1 coroană și provăzute cu Vadium de 1400 cor. se pot preda până în 22 Octomvrie 1907 la 9 oare a. m. conducătorului oficiului scaunului orfanal orășenesc, unde se pot vedea și condițiunile de licitație.

Din ședința Scaunului orfanal al orașului liber reg. Brassó, ținută în 28 Septemvrie 1907.

[3022,3—3.]

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.